

Formy kooperace a koncentrace v obchodě

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Radka Bauerová, Ph.D.

Seminář č. 9

24. 11. 2020

CÍL SEMINÁŘE

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

1. Prodiskutovat cvičení z minulého týdne
(Organizování a modelování org. str)
2. Aplikace teoretických znalostí při výpočtu
příkladu orientovaného na měření
koncentrace v obchodě
3. Zopakování forem koncentrace v OS

DISKUZE KE CVIČENÍ Z FÁZÍ ORGANIZAČNÍHO VÝVOJE A ORGANIZAČNÍ STRUKTURY OBCHODNÍCH ORGANIZACÍ

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Vaším úkolem bylo navrhnout společnosti HappyK změnu organizační struktury, která bude lépe odpovídat současné situaci (expanzi), tuto novou organizační strukturu nakreslit a odůvodnit její výběr, zároveň jste však měli nakreslit i současnou organizační strukturu této společnosti.

Jednotlivé body k diskuzi:

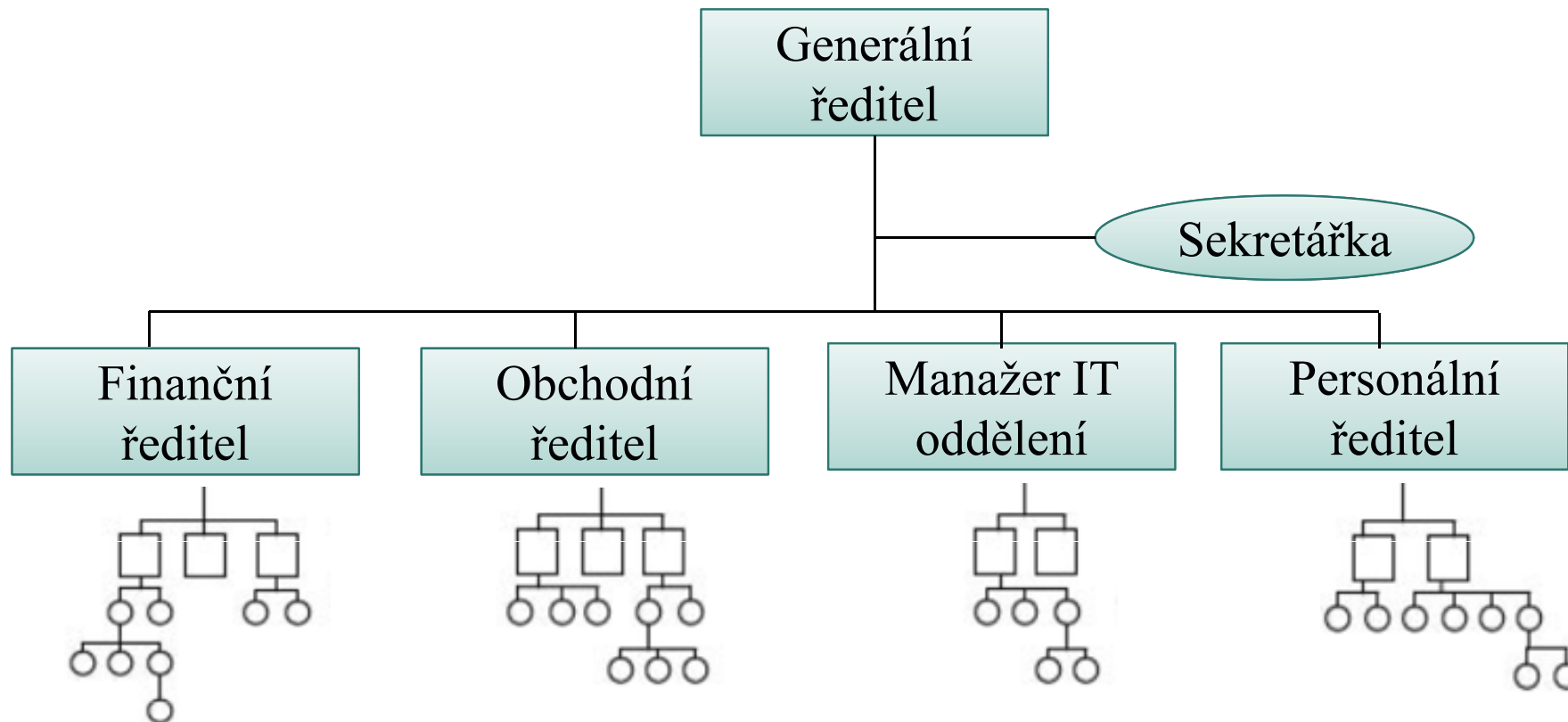
- 1) Jak jste nakreslili **současnou organizační strukturu** společnosti HappyK?
  - 2) **Jakou novou organizační strukturu (jaký typ)** pro společnost HappyK navrhuje?
  - 3) **Odůvodněte svůj návrh nové organizační struktury.** V čem bude nová organizační struktura lepší pro tuto společnost? (Proč bude pro firmu lepší použít jinou organizační strukturu nežli funkcionální org. strukturu?)
-

SOUČASNÁ ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Funkcionální organizační struktura společnosti HappyK

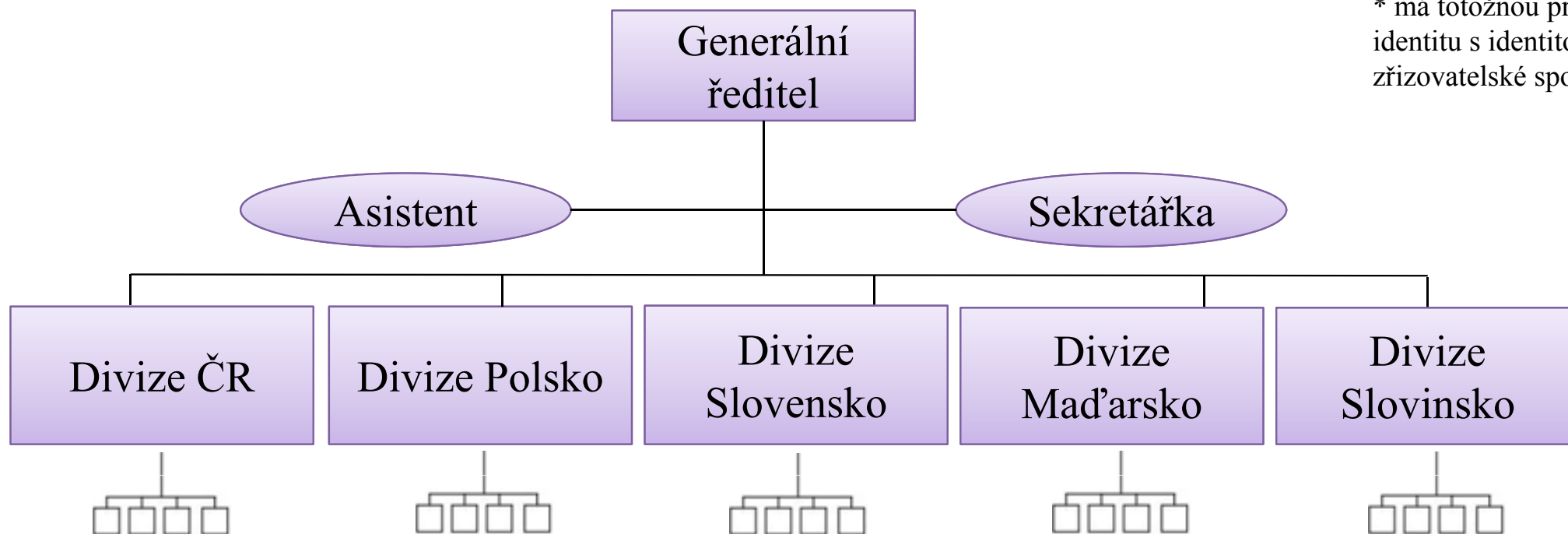
NOVÁ ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI – společnost vstoupila na trh v rámci PZI formou „branche“*

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Divizionální struktura společnosti HappyK

* má totožnou právní
identitu s identitou
zřizovatelské společnosti

Tato org. struktura bude lepší díky větší koordinovanosti a zjednodušení organizace všech org. jednotek společnosti. Díky této struktuře budou akceptovány potřeby zákazníka, dosaženo sladění cílů organizace a jednotlivce a lepší rozvoj manažerských schopností.

FORMY KOOPERACE A KONCENTRACE V OBCHODĚ

KOORDINACE ČINNOSTÍ OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Koordinaci činností OS dělíme na dva typy. Jak je nazýváme?

K čemu v jednotlivých typech koordinace dochází (čím se vyznačují)?

MĚŘENÍ KONCENTRACE V OBCHODĚ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Mezi metody používané pro měření koncentrace v obchodě patří?

?

?

KONCENTRAČNÍ KOEFICITENT

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Co koncentrační koeficient vyjadřuje?

Vzorec pro výpočet TOP 5 firem pomocí koncentračního koeficientu:

$$k_5 = \frac{\sum_{i=1}^5 x_i}{\sum_{j=1}^n x_j}$$

- k_5 - koncentrační koeficient pro 5 největších firem na trhu,
- x_i - obrat i -té firmy, řadící se mezi pět největších firem odvětví,
- x_j - obrat j -té firmy odvětví (platí x_i je podmnožinou x_j),
- n - počet firem v odvětví.

Představte si, že potřebujete vypočítat tržní podíl pro TOP 3 firmy pomocí koncentračního koeficientu. Jak by tento vzorec vypadal?

HERFINDAHLŮV-HIRSCHMANŮV INDEX

Co tento index vyjadřuje?

$$HHI = \sum_{i=1}^n \left(\frac{x_i}{\sum_{i=1}^n x_i} * 100 \right)^2$$

x_i - obrat i -té firmy odvětví,
 n - počet firem v odvětví.

Tabulka č. 1: Stupeň koncentrace trhu v závislosti na hodnotě HHI

Hodnota HHI (body)		Relevantní trh
od	do	
0	1000	Nekonzentrovaný
1001	1800	Mírně konzentrovaný
1801	9999	Vysoce konzentrovaný
10 000		Monopolní

PRAKTICKÉ CVIČENÍ

V odvětví maloobchodu s potravinami dané země máme v následující tabulce obrat 10 největších firem.

1. Vypočtete k1 a k5.

2. Definujte stupeň koncentrace trhu v závislosti na hodnotě HHI.

Poř.	Obrat (v Kč)	váha	Váha krát 100	() ²
1	2 500 000			
2	2 350 000			
3	1 900 000			
4	1 550 000			
5	500 000			
6	280 000			
7	200 000			
8	190 000			
9	190 000			
10	170 000			
Σ	9 830 000			

Výpočet zadání

1. $k_1 = 25 \%$

$k_5 = 89 \%$

2. $HHI = 1\,868$

Jedná se tedy o vysoce koncentrovaný trh.

Poř.	Obrat (v Kč)	váha	Váha * 100	( ) ²
1	2 500 000	0,25	25	625
2	2 350 000	0,24	24	576
3	1 900 000	0,19	19	361
4	1 550 000	0,16	16	256
5	500 000	0,05	5	25
6	280 000	0,03	3	9
7	200 000	0,02	2	4
8	190 000	0,02	2	4
9	190 000	0,02	2	4
10	170 000	0,02	2	4
Σ	9 830 000	Cca 1,0	100	1 868

PRAKTICKÉ CVIČENÍ

V odvětví obchodu (šicí potřeby) dané země máme v následující tabulce obrat 10 největších firem.

1. Vypočtete k_1 a k_3 .

2. Definujte stupeň koncentrace trhu v závislosti na hodnotě HHI.

Poř.	Obrat (v Kč)	váha	Váha krát 100	( ) ²
1	1 800 000			
2	1 400 000			
3	1 300 000			
4	1 200 000			
5	1 100 000			
6	900 000			
7	800 000			
8	700 000			
9	600 000			
10	600 000			
Σ				

Výpočet

1. $k_1 = 17 \%$

$k_3 = 43 \%$

2. $HHI = 1\,158$

Jedná se tedy o mírně
koncentrovaný trh.

Poř.	Obrat (v Kč)	váha	Váha krát 100	( ) ²
1	1 800 000	0,17	17	289
2	1 400 000	0,13	13	169
3	1 300 000	0,13	13	169
4	1 200 000	0,12	12	144
5	1 100 000	0,11	11	121
6	900 000	0,09	9	81
7	800 000	0,08	8	64
8	700 000	0,07	7	49
9	600 000	0,06	6	36
10	600 000	0,06	6	36
Σ	10400000	1,00	100	1 158

FORMY KONCENTRACE

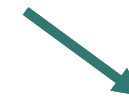

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Vyjmenujte tři formy koncentrace.

Jak vzniká organizační koncentrace OS?

Mezi smluvní dohody o kooperaci mezi partnery na trhu patří ?

ORGANIZAČNÍ KONCENTRACE OS

– smluvní dohody o koordinaci a kooperaci OS

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

KARTELY A SYNDIKÁTY

Uved'te dvě
nejběžnější formy
kartelů

VERTIKÁLNÍ KOOOPERACE

Uved'te příklady forem
vertikální kooperace

HORIZONTÁLNÍ KOOOPERACE

Uved'te příklady forem
horizontální kooperace

PROPOJENÍ OBCHODNÍCH STRUKTUR V ČR

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

KONCENTRACE

Vstup cizích firem na český trh

Jakým způsobem dochází ke koncentraci?

INTERNACIONALIZACE

Expanze českého obchodního kapitálu do zahraničí

Jakým způsobem dochází k internacionalizaci?

DOBROVOLNÝ ÚKOL

- 1) Uveďte příklad dvou firem na českém trhu, které vznikly na základě **spontánní koordinace**.
- 2) Uveďte příklad dvou firem na českém trhu, které vznikly na základě **smluvní koordinace**.
- 3) Vypočtete **k1**, **k3** a definujte stupeň koncentrace trhu v závislosti na hodnotě **HHI** v případě **odvětví online prodeje potravin na českém trhu**. Pro provedení úkolu proveďte analýzu českého online trhu s potravinami – zjistěte množství firem, které tuto službu nabízejí (max. 10 největších firem) a zjistěte jejich obrat za rok 2018 (výroční zprávy, jiné relevantní sekundární zdroje...), popřípadě za novější rok, pokud jsou takové údaje k dispozici, abyste mohli vypočítat požadované informace (k1, k3, HHI a definovat stupeň koncentrace).

⇒ možnost získat **1 bod**; odevzdat stačí v elektronické podobě (ne ručně na rozdíl od minulého úkolu) v odevzdávací době – „Koncentrace online trhu s potravinami“ **do 1. 12. 2020**, konkrétně nejpozději **do 14:00**. Úkol můžete zpracovat samostatně nebo v týmu, podle toho, jak se Vám pracuje nejlépe. 😊

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost 😊
